

de financiering van deze klanten. Zelf bezitten banken ook partijen aluminium, maar die zouden ze vooral elders opslaan vanwege regelgeving van de Londense grondstoffenbeurs LME.

LME mag dan - veel bekritiseerd - regels over voorraden hebben, de beurs heeft zelf een duidelijk belang bij grote reserves in opslag. LME ontvangt 1 procent provisie op de huur die de loodsen verdienen met opslag van aluminium dat aan de beurs verhandeld wordt. Volgens critici is dat een strijdig belang voor de beurs. Aan de ene kant streeft LME naar eerlijke handel in grondstoffen, aan de andere kant profiteert het van prijsopdrijvende speculatie met voorraden, volgens de vakpers meer dan tien miljard dollar per jaar.

MEEPROFITEREN

Er zijn nog meer partijen die baat hebben bij grote voorraden. "Handelaren hebben allerlei technieken om geld te verdienen op de voorraden", zegt een bankier in New York op de grondstoffenafdeling van een Nederlandse grootbank. "Voor hen die hopen op een stijging van

de aluminiumprijs op de beurs kan het gunstiger zijn om eerst op te slaan in plaats van meteen door te verkopen en te leveren."

Saule Omarova, verbonden aan de rechtenfaculteit aan de Universiteit van North Carolina en een van de door de Amerikaanse Senaat gehoorde experts, zegt dat het hebben van loodsen voor de opslag van metalen vooral in tijden van economische teruggang bijzonder winstgevend is. Aan de productiekant blijft aluminium de markt opstromen. Maar door de krimpende vraag worden meer

grondstoffen in opslag gehouden. Dat gebeurt grotendeels in de loodsen van banken op Wall Street en grondstoffenhandelshuizen. Aluminium is een goudmijn gebieden voor een handjevol insiders, maar ook zink en koper staan op de nominatie een vergelijkbare ontwikkeling door te maken.

RUMOER

Volgens sommige metaalexperts zijn de opgelopen voorraden in de loodsen niet de veroorzaker van het probleem maar eerder een gevolg. Ze wijzen naar de bonte waaier aan speculanten die een graantje mee wil pikken in de fysieke handel in metalen. Geholpen door de Amerikaanse centrale bankier Ben Bernanke en zijn historisch lage rente beschikken ze over goedkoop geld. De banken en hedgefondsen hebben geduld zolang de verwachte winsten de kosten van financiering en opslag overtreffen.

Voor de opslagbedrijven is daarmee sowieso een winstmachine ontstaan om van te watertanden. Dat heeft verzet opgeroepen. In de VS is vooral Metro International Trade Services onder vuur gekomen

omdat Goldman Sachs eigenaar is. Voor sommigen zijn Metro en JP-Morgans dochter Henry Bath moeilijk te rijmen met kerntaken van de bankensector, die in 2009 met belastinggeld overeind gehouden moest worden en nu feitelijk nog altijd een overheidsvangnet heeft.

VAN LOODS NAAR LOODS

Een paar dagen voor de hoorzitting op 23 juli in de Senaat beschreef *The New York Times* hoe Goldman Sachs niet alleen de prijs van aluminium kunstmatig hoog houdt, maar ook de opslagregels ontwijkt. Opslagbedrijven zijn verplicht elke dag drieduizend ton aluminium uit depots te halen. Maar de invoer naar de opslag is in de regel veel groter. Tot voor kort hoefden loodsen elke dag met de helft (1500 ton) nog minder naar buiten te sturen. Maar de regels zijn wat aangescherpt door LME na de eerste klachten en de eerste artikelen over mogelijke prijsopdrijving van vooral persbureau Reuters in 2011. De dochter van Goldman levert inderdaad elke dag partijen uit. Maar heftruckchauffeurs vertellen in de *New York Times* hoe ze op en neer rijden. Dag in dag uit. Van de ene loods naar de andere totdat de werkdag erop zit. Geen feitelijke levering dus maar een cosmetische operatie.

Of dit soort vestzak-broekzakpraktijken om op papier aan de regels te voldoen ook plaatsvinden in Vlissingen is niet duidelijk. De metalenwereld staat niet bekend om haar transparantie. Directeur Simon Yntema beperkt zich tot het commentaar dat "de wachtrijen in de LME-loodsen een *hot item* zijn op dit moment." Er worden volgens hem "zeer veel zinnige en onzinnige dingen geschreven", die ook zijn bedrijf "serieus kunnen raken." "Daar wil ik het graag bij houden."

Analist Bhar zegt dat het hem niets zou verbazen als in Vlissingen een vergelijkbare dans wordt opgevoerd. Volgens metaalexpert Andy Home van persbureau Reuters is de kern dat "iedereen" die werkt in de

3

De mogelijke manipulatie van de aluminiumprijs kost consumenten \$3 mrd per jaar volgens een afgevaardigde van bierbrouwer MillerCoors